

Svar på Interpellation av Alexandra Mattsson Åkerström (V) till socialborgarrådet Jan Jönsson (L) om coronapandemins effekter på utsatta grupper

Dnr KS 2021/1069

Alexandra Mattsson Åkerström (V) har i sin interpellation ställt följande frågor till mig:

1. Vilka åtgärder ämnar borgarrådet att vidta för att underlätta för personer som inte har kunnat få sina insatser utförda under pandemin nu ska få det?
2. Hur planerar borgarrådet för att komma tillrätta med det digitala utanförskapet som finns hos utsatta grupper så att insatser till viss del ändå ska kunna genomföras och isolering minska?
3. Vilka åtgärder såsom uppsökande arbete eller liknande vill borgarrådet sätta in för att underlätta för stadens anhöriga?
4. Hur planerar borgarrådet inför den sociala skuld som kan ha uppstått under pandemin och som behöver tas om hand för att undvika större problem framöver?

Jag vill inledningsvis tacka interpellanten för en interpellation i ett viktigt ämne. Den grönbå majoriteten identifierade redan i ett tidigt skede vikten av att följa effekterna av coronapandemin. Därför uppdrog vi åt Sweco att ta fram en rapport om coronapandemins effekter som presenterades för socialnämnden i juni 2021. Rapporten visar att pandemins fulla konsekvenser fortfarande är oklara.

När det gäller interpellantens första fråga så vill jag börja med att understryka att inriktningen från stadens sida har varit att beslutade insatser i största möjliga mån ska genomföras, givetvis med hänsyn tagen till myndigheternas föreskrifter och rekommendationer. Om beslutade insatser inte har gått att genomföra ska alternativa insatser beviljas för att så långt som möjligt tillgodose den enskildes behov. Att insatser inte har kunnat genomföras, eller att den enskilde av olika skäl under pandemin inte har velat eller kunnat ta emot dem, ska inte påverka den framtida behovsbedömningen.

Jag vill också understryka att jag är väl medveten om att det tidvis har varit oerhört krävande för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga när insatser inte har kunnat sättas in som vanligt.

Pandemin pågår fortfarande, samtidigt som vi med hjälp av såväl vaccinering som erfarenheterna från de snart två gångna åren har lättare att tillhandahålla insatser på ett tryggt och säkert sätt än under pandemins början. Information om hur pandemin ska hanteras, såväl praktiskt som när det gäller biståndsbedömning och alternativa insatser, har kontinuerligt gått ut till beställare och utförare från den centrala krisledningen och socialförvaltningen. Frågor har kunnat lyftas i olika forum av brukarorganisationer och utförare. Jag känner mig trygg med att staden arbetar för att se till att beviljade insatser utförs och individens behov uppfylls, så långt det går under rådande omständigheter.

Vad gäller den andra frågan vill jag först säga att pandemin har belyst vikten av god tillgång till digitala tjänster för samhällets olika grupper. Begreppet "det digitala utanförskapet" inrymmer flera olika hinder för den enskilde att kunna ta del av samhällets tjänster.

Interpellantens resonemang är inriktat på situationen för personer i missbruk eller hemlöshet. Jag ser att öppenvård, handläggare vid stadsdelsnämnd eller socialförvaltningens enhet för hemlösa, socialjour, medborgarkontor och civilsamhälle tillsammans måste ta ett stort ansvar för att säkerställa att såväl samhällsinformation som behandling kommer de personer till del som behöver det, oavsett om man vill eller kan ta del av digitala tjänster eller ej.

Frågan om digitalt utanförskap i pandemins spår berör dock inte bara personer i hemlöshet och missbruk, utan även bland annat personer med funktionsnedsättning som behöver såväl tillräckligt bra uppkoppling som ibland praktiskt stöd för att kunna använda digitala hjälpmedel. Budgeten innehåller skarpa uppdrag till stadsdelsnämnderna att säkerställa att boende i bostäder med särskild service har tillgång till datorutrustning och bredband med tillräcklig bandbredd för att möjliggöra videosamtal.

För att ta ett samlat grepp får nu socialnämnden i uppdrag att inom ramen för sitt innovationsarbete fokusera på ett minskat digitalt utanförskap. Det kommer i framtiden att vara möjligt att ta kontakt med socialtjänsten via digitala tjänster i betydligt större utsträckning än idag, men det är då viktigt dels att dessa tjänster är tillgängliga, dels att det även fortsättningsvis finns analoga alternativ. Vi permanentar nu också möjligheten till socialrådgivning per telefon.

3) När det gäller det uppsökande arbetet riktat mot anhöriga så ser jag att det faller inom ramen för stadens ordinarie arbete med anhörigstöd. Vi har antagit ett nytt program för anhörigstöd och tillfört 7 mnkr till stadsdelsnämndernas anhörigstödsarbete. Att utveckla informationen till anhöriga är en viktig del av programmet och en grundläggande förutsättning för ett framgångsrikt anhörigstöd. Programmet innebär också att det för första gången specificeras ett basutbud av insatser som ska tillhandahållas i alla stadsdelar, i form av information, vägledande samtal och anhöriggrupper/träffpunkter. Utöver detta har stadsdelarna frihet att organisera anhörigstödsarbetet på det sätt som bäst möter de lokala behoven.

4) När det gäller interpellantens avslutande fråga om planeringen framöver så har majoriteten i budget för 2022 uppdragit åt socialnämnden att under året bevaka ökade behov av insatser från socialtjänstens sida som en möjlig effekt av pandemin. Nämnden ska också följa riskerna för ökad våldsutsatthet. Jag kommer att noga följa resultatet av dessa uppföljningar och de eventuella behov av insatser som identifieras.

Jag har också blivit uppmärksam på frågan om uppföljningar av placerade barn under pandemins akuta inledningsskede. Skyddet av våra mest utsatta barn måste ha högsta prioritet. Vi säkerställer nu att fysiska uppföljningar pågår som vanligt, och socialtjänstinspektörerna är i färd med en genomlysning av samtliga stadsdelsnämnders handläggning av barnärenden.

Min sammantagna bedömning är att socialtjänsten, trots att pandemin framför allt i inledningsskedet medfört stora störningar i ordinarie arbetssätt och ställt personalen inför betydande utmaningar, är väl rustad att möta nuvarande och tillkommande behov. Socialtjänsten fanns där för stockholmarna när de behövde den under de två gångna åren och kommer att finnas där även i framtiden.

Stockholm den 5 januari 2022

Jan Jönsson